

บรรณานุกรม

- กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข. (2552). *ตำรายาอ้างอิง สมุนไพรไทย เล่ม 1*. กรุงเทพฯ: สายธุรกิจโรงพิมพ์.
- กลุ่มงานการแพทย์พื้นบ้านไทย กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข. (2549). *ภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้านอีสาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กุสุมา ชูศิลป์. (2532). *สถานภาพและปัญหาการแพทย์แผนไทยโบราณและกลวิธีในการพัฒนา สาธารณสุขมูลฐาน จังหวัดขอนแก่น คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. ม.ป.ท.
- คณิศ เต็มไตรรัตน์, โอภา วัชรคุปต์, ศศิณี อังกานนท์, และธัญญรัตน์ ดำเกาะ. (2548). *ผลของสารจากราก โคลตชะนางต่อพิษงูเห่าไทยโดยใช้วิธี Molecular Docking*. ม.ป.ท.
- คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. (2535). *สมุนไพรสวนสิริรุกชาติ*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป
- คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. (2559). ฐานข้อมูลสมุนไพร. สืบค้นวันที่ 2 มกราคม 2559 จาก www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/19252320.
- ฉันทนา ผดุงเทศ. (2549). พิษสารเคมีทางการเกษตร. *วารสารคลินิก*. เล่มที่ 259, 18-24.
- ภาควิชาตจวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล. *สมพิษ*. สืบค้นวันที่ 2 ธันวาคม 2558 จาก <http://www.si.mahidol.ac.th/sidoctor/e-pl/articledetail.asp?id=23>
- ชัชวาลย์ ชูวา. (2552). *ชุดภูมิปัญญาวิถีไทยอีสาน: การรักษาพิษ (งู)* ของชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์เขมร พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- ไชยยง รุจจนเวท, ดวงตา กาญจนโพธิ์, ดวงพร อมรเลิศพิศาล, และรัชณี สมวงศ์ (บ.ก.). (2550). *20 ปี สวนสมุนไพรสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี*. ระยอง: บริษัท ไปยาลใหญ่ ศรีเอทีพีเฮาส์.
- ชุดินันท์ ประสิทธิ์ภูริปริชาและคณะ. (2545). *รายงานการวิจัยเรื่อง การใช้สมุนไพรในชุมชนภายในจังหวัด อุบลราชธานี*. คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. ม.ป.ท.
- เต็ม สมิตินันท์. (2523). *ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: หจก.ฟีนนี่พับบลิชซิง.
- _____. (2544). *ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2544*. กรุงเทพฯ: ส่วนพฤกษศาสตร์ป่าไม้ สำนักวิชาการป่าไม้ กรมป่าไม้.
- ไตรย. หน่วยปฏิบัติการวิจัยเคมีสารสนเทศ ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. *ตำรับยา ตำรายาไทย*. สืบค้นวันที่ 11 ธันวาคม 2558 จาก <http://thrai.sci.ku.ac.th/>.
- นันทวัน บุญยะประภัตร. (บ.ก.). (2535). *ศัพท์แพทย์ไทย*. กรุงเทพฯ: ประชาชน.
- นันทวัน บุญยะประภัตร และอรนุช โชคชัยเจริญพร. (บ.ก.). (2539). *สมุนไพรไม้พื้นบ้าน (1)* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ประชาชน.

- บรรณาธิการ (2539). สมุนไพรไม้พื้นบ้าน (4) (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ประชาชน.
- บรรณาธิการ (2539) สมุนไพรไม้พื้นบ้าน (5) (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ประชาชน.
- นิธิมา สุทธิพันธ์. (2547). รายงานการวิจัย *ความไม่สอดคล้องของวิถีวัฒนธรรมหมอยาพื้นบ้านกับระบบการสอบเพื่อขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*. ม.ป.ท.
- นิจศิริ เรืองรังษีและธวัชชัย มังคละคุปต์. (2547). *สมุนไพรไทย เล่ม 1*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ พี เฮลท์ตี้.
- บุญยืน ผ่องแผ้ว. (2552). สมุนไพรไทยหยุดเลือดกำเดาไหล. *นิตยสารชีวิต*, ฉบับที่ 248, 28-29. สืบค้นวันที่ 10 ก.พ. 2556 จาก <http://www.thaihealth.or.th>
- ปรีชา พิณทอง. (ม.ป.ป.). *ตำรายาโบราณอีสาน*. อุบลราชธานี: โรงพิมพ์ศิริธรรมออฟเซ็ท.
- เปี่ยม บุญยะโชติ. (2514). *ตำรายาไทยโบราณ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เฟื่องอักษร.
- ปัญญา อธิธรรม. (2543). การใช้สมุนไพรรางจืดขับสารฆ่าแมลงในร่างกายของเกษตรกรกลุ่มเสี่ยงในตำบลเมืองเดช อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี. *รวมบทความวิจัยการแพทย์แผนไทยและทิศทางการวิจัยในอนาคต*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- ปาริณกุล ตั้งสุขฤทัย. (2553). มารู้อัจฉริยะสมุนไพรล้างพิษ. *หมออนามัย*. 20 (1), 54-56.
- พงษ์ศักดิ์ พลเสนา. (2550). *พืชสมุนไพรในสวนป่าสมุนไพรเขาหินซ้อน ฉบับสมบูรณ์*. ปราจีนบุรี: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เจตนารมณณ์ภัณฑ์.
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554*. (2554). กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.
- พระธรรมวโรดม. (2504). *ตำรายากลางบ้าน*. ม.ป.ท.
- พรณิภา ชุมศรี. (2544). *สมุนไพรนานาชาติ*. กรุงเทพฯ: คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พดุงอาจารย์วิฑูรย์โชค รัตนรังษี, สุวัตร์ ตั้งจิตรเจริญ, และปริญญา อุทิศสถานนท์. (2541). *เพชรน้ำเอก: กล้วยยอดตำรายาสมุนไพร* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เพียววี เหมือนวงษ์ญาติ. (2534). *คู่มือการใช้สมุนไพร* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- พนิดา ไทใหญ่ธรรมสาร. (2554). รางจืด. *จุลสารข้อมูลสมุนไพร*, 29 (10). กรุงเทพฯ: แสงเทียนการพิมพ์.
- พิบูล กมลเพชร, สมจิตร ปทุมานนท์, ประทีป เมฆประสาน, อุไรวรรณ เพิ่มพิพัฒน์, และวัชรีย์ ประชาศรัยสรเดช. (2548). *การศึกษาการใช้สมุนไพรของหมอพื้นบ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. สืบค้นจากคลังความรู้และข้อมูลระบบสุขภาพของสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.
- พิสุทธิพร ฉ่ำใจ. (2537). *สมุนไพร: สรรพคุณและประโยชน์เพื่อการนำไปใช้*. กรุงเทพฯ: ต้นธรรมสำนักพิมพ์.
- พืชและสัตว์มีพิษ. สืบค้นวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2558 จาก <http://www.angelfire.com>
- พร้อมจิตต์ ศรีลัมพ์, รุ่งระวี เต็มศิริฤกษ์กุล, วงศ์สถิตย์ ฉั่วกุล, อาทร ธีวโพบูลย์, สมภาพ ประธานธรรารักษ์ จุฑามณี สุทธิสีสังข์, และเพชรรัตน์ พงษ์เจริญสุข. (2539). *สมุนไพรสวนสิริรุกษชาติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.

- พร้อมจิต ตรีลัมพ์. (2558). *รางจืด สมุนไพรแก้พิษและล้างพิษ*. สืบค้นวันที่ 10 มกราคม 2559 จาก <http://www.pharmacy.mahidol.ac.th/th/index.php>
- มาลี บรรจบ, ตรุณ เพ็ชรพลา, สุธิดา ไชยราช, และชลธิชา สว่างวงศ์. (2543). *สมุนไพรพื้นบ้านภาคอีสาน*. กรุงเทพฯ: ธนาสินเจริญ การพิมพ์.
- มุกดา หน้อยศรีและชื่นจิตร โพธิ์ศัพท์สุข. (2555). *สมุนไพรที่ใช้บำบัดภาวะฉุกเฉินทางสุขภาพในภาคกลาง*. (รายงานการวิจัย). ม.ป.ท.
- มูลนิธิสุขภาพไทย. *ภูมิปัญญาสุขภาพเพื่อชุมชน*. สืบค้นวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2556 จาก <http://www.msu.ac.th/tkdoc/?view=1&provinceid=76>
- มยุรี เปาประดิษฐ์. (2543). การศึกษาการใช้ยาพื้นบ้านในการรักษาอาการอุจจาระร่วงของประชาชน. *รวมบทความงานวิจัยการแพทย์แผนไทยและทิศทางการวิจัยในอนาคต*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- มูลนิธิฟื้นฟูส่งเสริมการแพทย์ไทยเดิม อายุรเวทวิทยาลัย (ชีวกโกมารภัจจ์). (2541). *ตำราเภสัชกรรมไทย ตอนที่ 1*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิญญาน.
- รสนา โตสิตระกูล. (2556). *คู่มือสมุนไพรน่าใช้*. กรุงเทพฯ: เอ็ดดิสัน เพรสโปรดักส์.
- รัชณี จันทรเกษ ประพจน์ เกตุรากาศและวิชัย จันทรกิติวัฒน์. (2551) *สถานการณ์หมอพื้นบ้านในส่วนภูมิภาคของประเทศไทย*, 2(3). 30-37.
- รัชนิพร ภู่อกร. (2533). *การปฐมพยาบาล*. ม.ป.ท.
- ลำปาง ปาชีโร. (2546). *เคล็ดลับตำรับยาสมุนไพรรักษาโรค*. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์บุ๊คเซ็นเตอร์ จำกัด.
- วงศ์สถิตย์ ฉั่วกุล, สมภพ ประธานธรรักษ์, และทยา เจนจิตติกุล. (2548). *สมุนไพรพื้นบ้านอีสาน เล่ม 1-5*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์บุ๊คเซ็นเตอร์.
- วงศ์สถิตย์ ฉั่วกุลและรุ่งระวี เต็มศิริฤกษ์กุล. (2555). *สมุนไพรที่ใช้เป็นยาภายนอก. ในรุ่งระวี เต็มศิริฤกษ์กุล สมภพ ประธานธรรักษ์ วงศ์สถิตย์ ฉั่วกุล, และจตุชาติป เขียววงษ์จันทร์ (บ.ก.). สมุนไพรและตำรับยาไทย: การเลือกใช้ตามหลักวิชาการ, พิมพ์ครั้งที่ 1 (หน้า 169-171)*. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- ว. จินประดิษฐ์. (2540). *เกร็ดความรู้ในเรื่อง สมุนไพรไทย: สมุนไพรไกลหมอ*. กรุงเทพฯ: รุ่งแสงการพิมพ์.
- วิชัย วนดุรงค์วรรณและทศศาสตร์ หาญรุ่งโรจน์. (บ.ก.). (2536). *การปฐมพยาบาล (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิศดา สุวิทย์วัฒน์. (บ.ก.). (2554). *สารบัญชื้อสมุนไพร*. 29 (4), 25-26. กรุงเทพฯ: แสงเทียนการพิมพ์.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2556). *แมงป่องและตะขาบ*. สืบค้นวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2558 จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/>
- วีรพงษ์ เกรียงสินยศ. (2552). *9 ความรู้คู่ชุมชน ภูมิปัญญาพื้นบ้านอีสานเพื่อการพึ่งตนเอง*. กรุงเทพฯ: อูษาการพิมพ์.

- วีรพัฒน์ สุวรรณธรรมมา. (2553). *แนวทางการดูแลรักษาผู้ป่วยที่ถูกงูพิษกัด*. สืบค้นวันที่ 16 มีนาคม 2558 จาก <http://www.si.mahidol.ac.th>
- วุฒิ วุฒิธรรมเวช. (2540). *สารานุกรมสมุนไพร*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮาส์
- _____. (2537). *เภสัชกรรมไทย: รวมสมุนไพร*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮาส์
- วีระสิงห์ เมืองมัน. (2545). *รวมบทความสมุนไพรจากสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ พ.ศ. 2539-2540 เล่ม 1*. ม.ป.ท.
- สมศักดิ์ หนีละเมียร. (2555). หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเภสัชกรรมไทย. *เอกสารการสอนชุดวิชา เภสัชกรรมไทย หน่วยที่ 1-4*. สุภาพร ผลจันทร์ (บ.ก.). นนทบุรี: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สวิง บุญเจิม (2539). *ภูมิปัญญาชาวบ้านอีสาน (ยาสมุนไพรพื้นบ้าน)*. อุบลราชธานี: สำนักพิมพ์มรดกอีสาน.
- สุรเกียรติ์ อาชานานุภาพ. (2544). *ตำราการรักษารักษาโรคทั่วไป* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สุวิทย์ มาประสงศ์. (2546). *ภูมิปัญญาหมอยง*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สุพจน์ อัครพันธ์ธนกุล. (บ.ก.). (2528). *สมุนไพรบำบัด*. จุลสารอันดับที่ 7. กรุงเทพฯ: เอดิสันเพรส โปรดักส์.
- สุธรรม อารีกุล. (2552). *องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของประเทศไทย เล่ม 1-3*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พรีนติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สุพิน ภูสง่าม, เสาวณีย์ กุลสมบุรณ์, อาทิตย์ เลิศล้ำ, และพจีกาญจน์ จิระเสถียรพงศ์. (2552). *ภูมิปัญญาพื้นบ้าน: ศักยภาพชุมชนเหล่ากลาง อำเภอเมืองชัย กาศสินธุ์ ในการคุ้มครองและใช้ประโยชน์เพื่อการดูแลสุขภาพ*. กรุงเทพฯ: สามเจริญพาณิชย์ (กรุงเทพ).
- สุนทรี สิงหนุตตรา. (2544). *สรรพคุณสมุนไพร 200 ชนิด*. กรุงเทพฯ: ศุภาลักษณ์มีเดีย.
- เสาวณีย์ กุลสมบุรณ์และรุจิราถ อรรถสิทธิฐ. (บ.ก.). (2548). *ภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้านอีสาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- อมรชัย หาญผดุงธรรมะ. (2544). *ผิงต๋อยต๋อยต๋อย. นิตยสารใกล้หมอ*. 25(8). 25-27.
- อุษา กลิ่นหอม, เจษฎา ทิพยะสุขศรี, สมบัติ ประภาวิชา, ถวิล ชนะบุญ, สุทธิธา ชุมกระโทก, คมกริช วงศ์ภา คำ, และโสภณ เสือแก้ว. (2544). *รายงานวิจัยเรื่อง การศึกษารวบรวมและประยุกต์ใช้ยาพื้นบ้านอีสาน สถาบันวิจัยวลัยรุกขเวช มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. ม.ป.ท.
- เอกชัย ปัญญาวัฒนกุล. (2549). *การใช้สมุนไพรรักษาแผลเรื้อรัง. การสัมมนาวิชาการแพทย์ทางเลือก ครั้งที่ 1: การดูแลแผลเรื้อรังด้วยการแพทย์ผสมผสาน โดยกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข*. กรุงเทพฯ: สุขุมวิทมีเดียมาร์เก็ตติ้ง.
- อวย เกตุสิงห์. (2529). *ยากกลางบ้านที่ใช้ได้ผล*. กรุงเทพฯ: เอดิสัน เพรส โปรดักส์.
- อนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล. (2549). *วัฒนธรรมการเยียวยารักษาโรคของหมอพื้นบ้านอีสาน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*. ม.ป.ท.
- อรุณรัตน์ ศรีธรรมมา. (2546). *ฤทธิ์ต้านพิษงูเห่าโดยสารสกัดไลโคทงแดงและเมลิคตามากในหนูถีบจักร*. ม.ป.ท.

- Christensen D. Kyle. (2000). *Herbal First Aid and Health Care*. United States of America: Lotus Press, Wisconsin.
- Duke A. James. (1997). *The Green Pharmacy*. Pennsylvania: Rodale Press Emmaus.
- Ehrlich D. Steven. (2010). *Food Poisoning*. August 25th, 2008. Access at February 10th, 2010. Retrieved from <http://www.umm.edu/altmed/articles/food-poisoning-000064.htm>
- Libster M. Martha. (2002). *Delmar' Integrative Herb Guide for Nurses*. Thomson Learning: United States.
- _____. (2004). *Herbal Diplomats*. Golden Apple Publications: United States.
- Pigott D. (2008). *Emergency Medicine Clinics of North America*. Birmingham, AL: WB Saunders.

